

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wnioski dotyczące gospodarki wodnej wynikające z potrzeb ochrony wałek będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000

Zespół autorski: prof. J.E. Taylor, dr K. Frąckiel, mgr A. Henel

Goniądz

20 września 2013

Zestawienie gatunków będących przedmiotem analiz stwierdzonych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy

L.p.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Liczebność*	Status ochronny**	Kategoria zagrożenia***
1	2	3	4	5	6
1.	zalotka większa	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	x	OŚ, DS. II, Bern II	niewzględniony
2.	trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	x	OŚ, DS. II, Bern II	niewzględniony

* niemożliwa do wiarygodnego oszacowania;

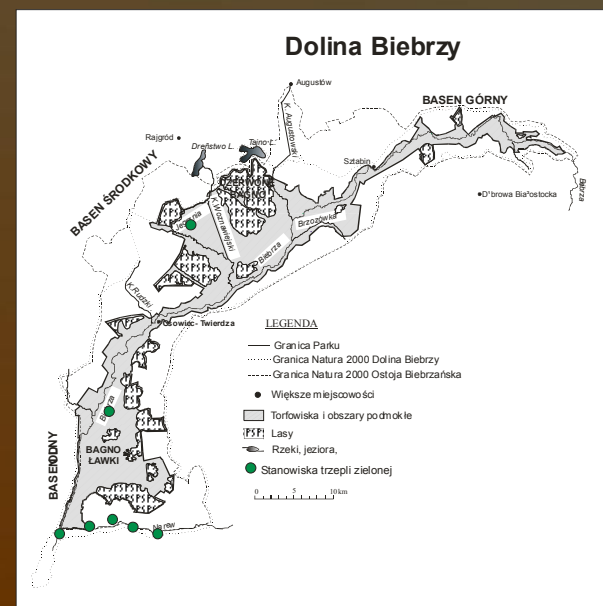
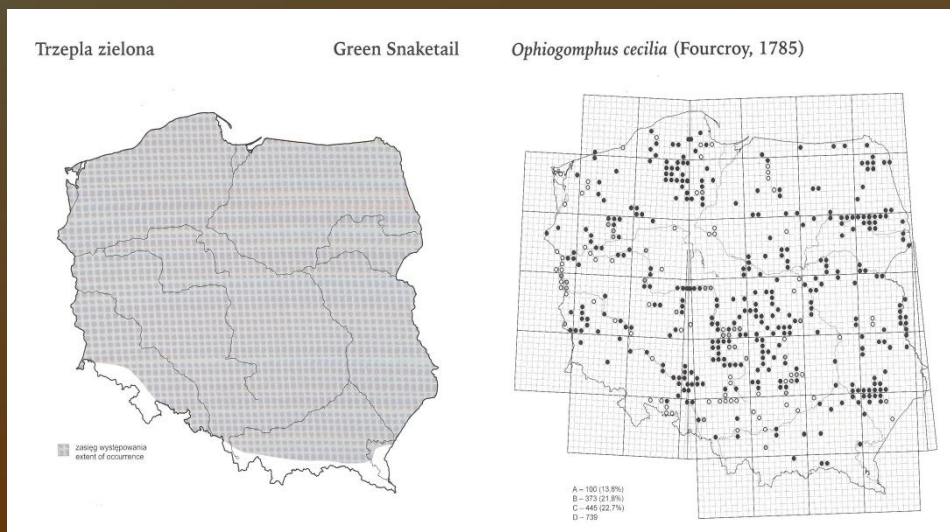
****OŚ** – gatunek objęty ochroną ścisłą;

****DS II** – Dyrektywa Siedliskowa Unii Europejskiej; załącznik II, obejmujący gatunki, których utrzymanie wymaga ochrony właściwych im siedlisk i wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony;

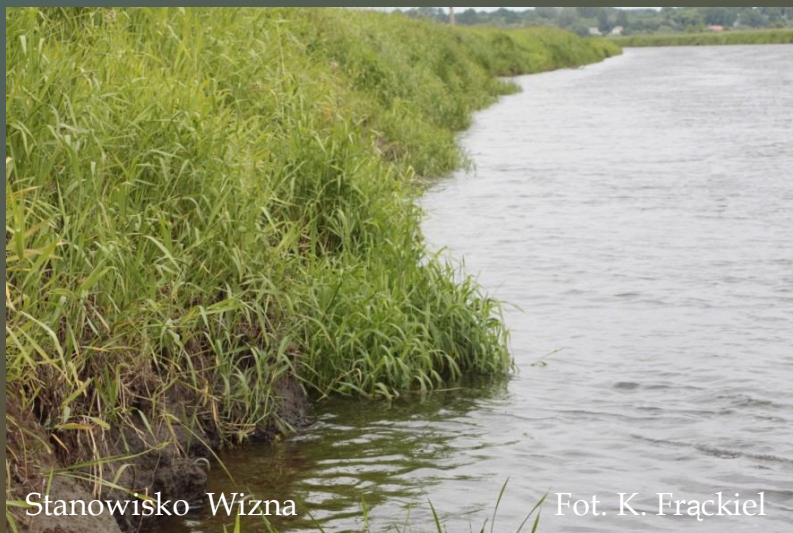
****Bern II** – Konwencja Berneńska o ochronie europejskiej fauny i flory oraz ich naturalnych siedlisk; załącznik II, obejmujący gatunki bardzo zagrożone i ściśle chronione;

*** wg krajowej czerwonej listy (GŁOWACIŃSKI 2002). Zalotka większa nie jest też uwzględniona na Czerwonej Liście IUCN; na Europejskiej Czerwonej Liście ważek IUCN (Kalkman i in. 2010) zalotka większa ma kategorię LC (Least Concern, niższego ryzyka – najmniejszej troski) i także kategorię LC na Czerwonej Liście ważek Polski 2009 w „Atlasie rozmieszczenia ważek (Odonata) w Polsce” (Bernard i in. 2009). Trzepla zielona ma kategorię LC na trzech listach: Czerwonej Liście IUCN, Europejskiej czerwonej liście ważek i Czerwonej liście ważek Polski 2009 w „Atlasie rozmieszczenia ważek (Odonata) w Polsce”.

Trzepla zielona

Przykłady środowisk trzepli zielonej

Stanowisko Wizna

Fot. K. Frąckiel

Fot. K. Frąckiel

Stanowisko Łaś-Toczyłowo

Fot. A. Henel

Stanowisko Kleszczele

Fot. A. Henel

Zalotka większa

Fot. K. Frąckiel

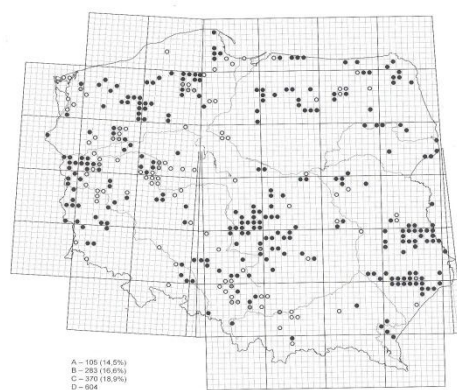

Fot. K. Frąckiel

Zalotka większa

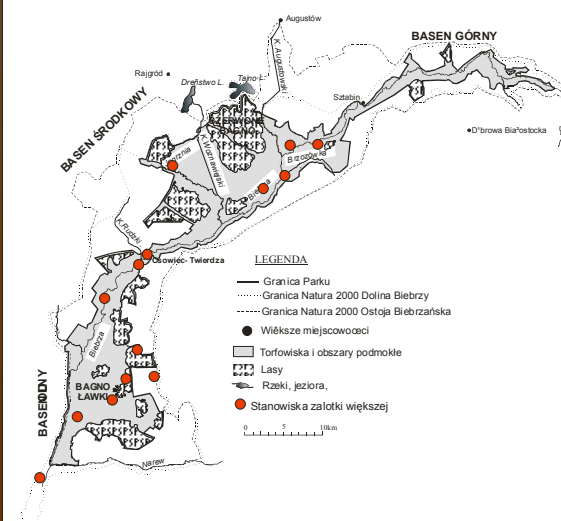
Yellow-spotted Whiteface

Leucorrhinia pectoralis (Charpentier, 1825)

A - 105 (14.5%)
B - 293 (10.6%)
C - 370 (18.9%)
D - 804

Dolina Biebrzy

Przykłady środowisk zalotki większej

Stanowisko Zajki

Fot. K. Frackiel

Stanowisko Jagłowo

Fot. A. Henel

Stanowisko Słupowa droga

Fot. K. Frackiel

Stanowisko Chojnowo

Fot. K. Frackiel

Iglica mała

Fot. K. Frackiel

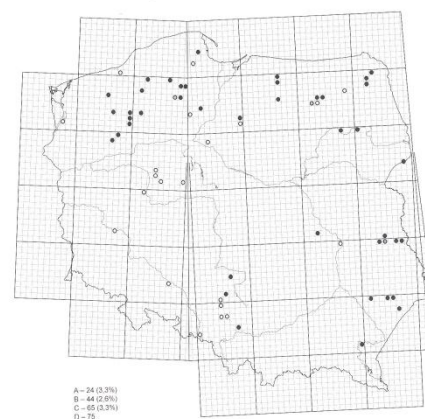

Fot. K. Frackiel

Iglica mała

Sedgling

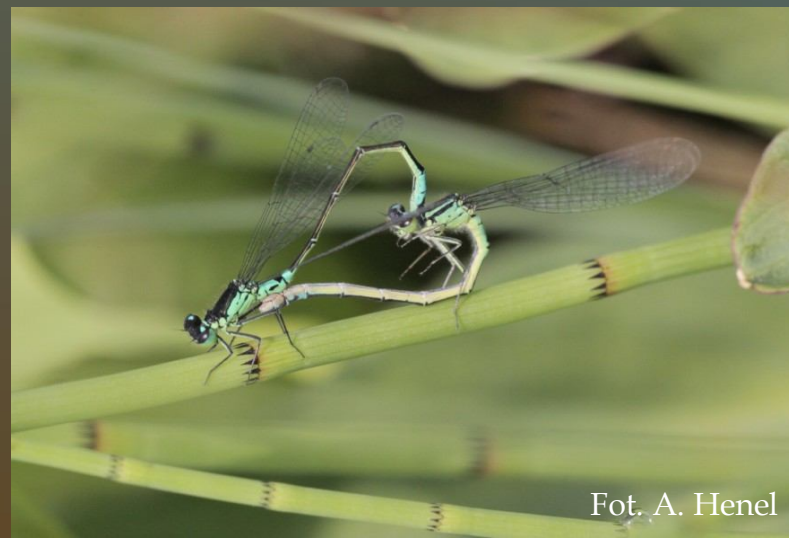
Nehalennia speciosa (Charpentier, 1840)

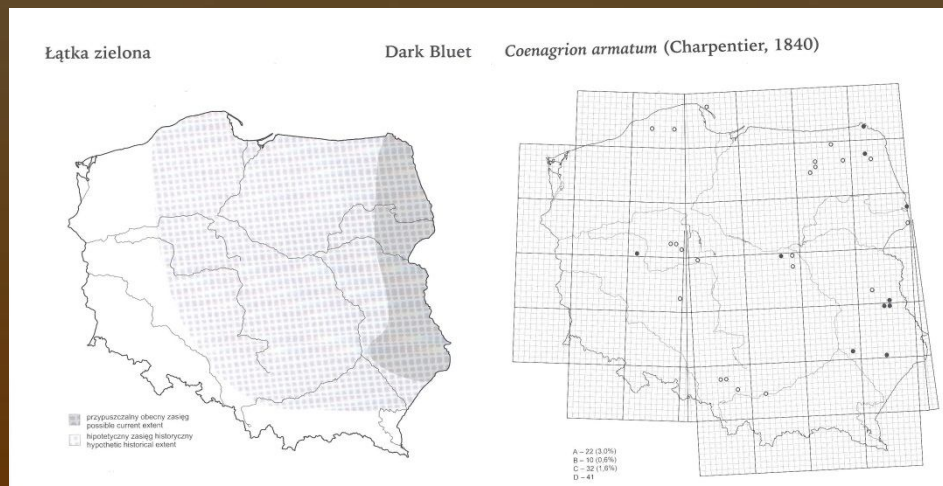
Łątka zielona

Fot. A. Henel

Fot. A. Henel

Środowiska łąki zielonej i iglicy małej

Stanowisko Bagno Ławki

Fot. K. Frąckiel

Stanowisko Doły potorfowe k. Osowca Twierdzy

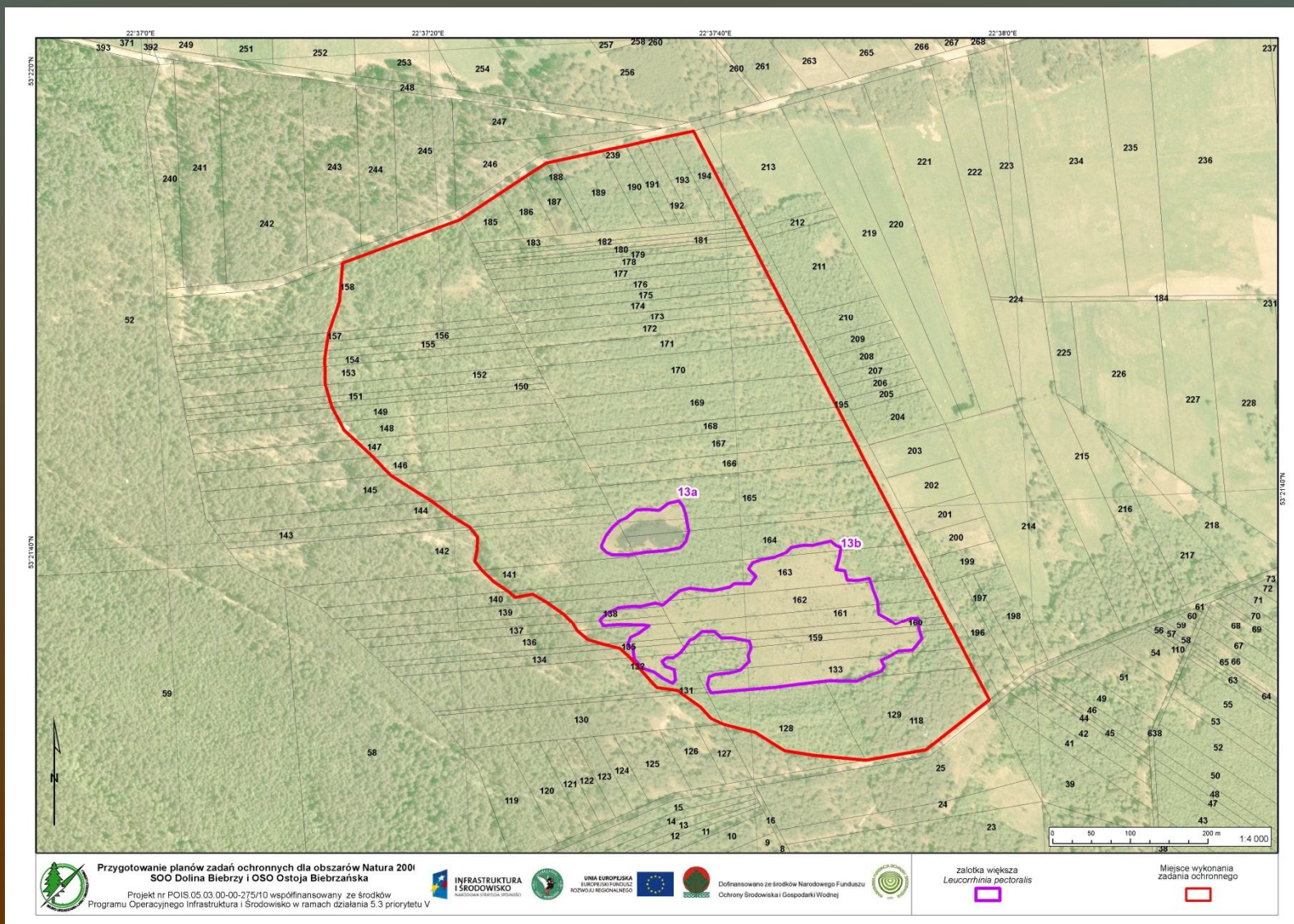
Fot. A. Henel

Stanowisko Szorce

Fot. K. Frąckiel

Teren planowanych zabiegów ochronnych obejmujący stanowisko zalotki większej Chojnowo – torfowisko.

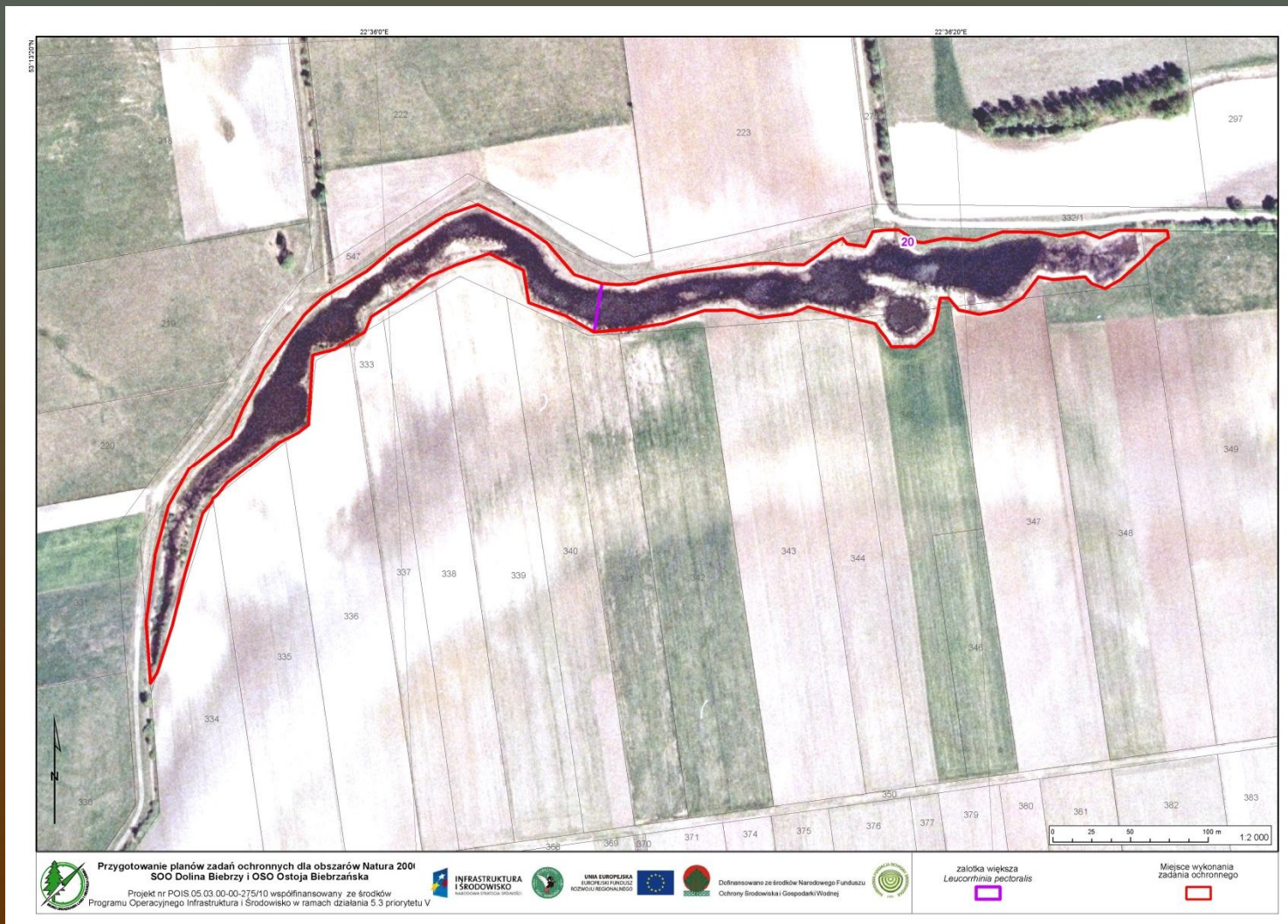
Proponowane działania na stanowisku (torfowisko) Chojnowo

1. Zahamowanie odpływu wody z torfowiska

- przeprowadzenie ekspertyzy hydrologicznej i dalsze postępowanie zgodnie z jej wynikami.
- konieczne będzie zapewne zbudowanie zastawek na rowach odprowadzających wodę w kierunku zachodnim i na zbiorczym kanale prowadzącym na północny zachód.
- wykorzystać tu można most ze zdewastowaną zastawką na drodze gruntowej, wyznaczającej północny kraniec podmokłego terenu.

2. Działanie jednorazowe do wykonania w jak najszybszym terminie, z późniejszym monitoringiem przedmiotu ochrony.

Teren planowanych zabiegów ochronnych – starorzecze „Pod Łakami”, Zajki.

Proponowane działania na stanowisku Zajki i Szorce

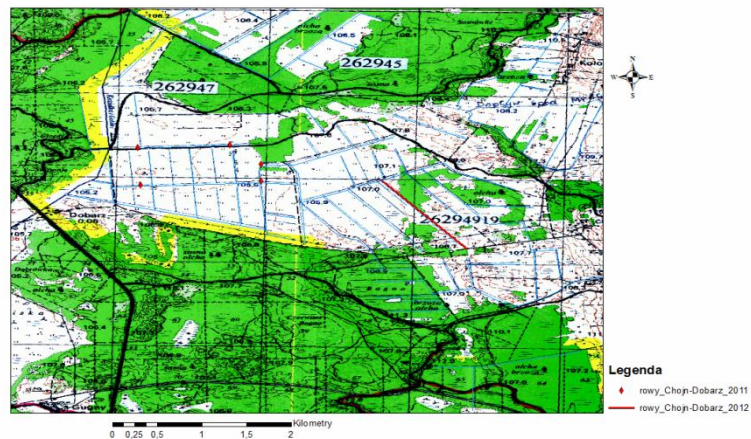
Zajki

Przeprowadzenie ekspertyzy hydrologicznej i dalsze postępowanie zgodnie z jej wynikami. Wskazane będzie najprawdopodobniej zbudowanie/rekonstrukcja zastawek na trzech rowach odprowadzających wodę ze starorzecza. Monitoring zalotki większej po przeprowadzeniu prac.

Szorce

Należy wprowadzić bezwzględny zakaz oczyszczania okolicznych zarośniętych rowów melioracyjnych i kopania nowych w otoczeniu stanowiska.

Należy wykorzystać istniejącą podstawę prawną do utworzenia strefy ochronnej dla iglicy małej, która jednocześnie zapewni ochronę siedliska innego gatunku chronionego - łąki zielonej oraz dwóch innych bezkręgowców będących przedmiotami ochrony - Natura 2000 (zalotka większa - ważka i strzępotek edipus- motyl)

Podsumowanie

Ważki, w tym i obiekty ochrony, zalotka większa i trzepla zielona, spędzają zdecydowaną większość swego cyklu rozwojowego w wodach. Jest to grupa całkowicie uzależniona od obecności i jakości rozmaitych zbiorników wodnych i wód powierzchniowych płynących. Dlatego w planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić:

1. Nieplanowanie budowy nowych urządzeń odwadniających i czyszczenia starych rowów melioracyjnych w bezpośredniej bliskości stanowisk zalotki większej
2. Podjęcie działań mających na celu usunięcie skutków melioracji na stanowiskach zalotki większej Chojnowo (torfowisko) i Zajki (starorzecze) poprzez zahamowanie odpływu wody, a także na stanowisku w Szorcach.
3. Zaleca się jak najdalej idące działania, zarówno na terenie SOO Dolina Biebrzy, jak i nad Narwią powyżej SOO, mające na celu zidentyfikowanie źródeł zanieczyszczenia Narwi i poprawę jakości wody w tej rzece, co jest ważne dla populacji trzepli zielonej.

Dziękuję za uwagę

